

Tammemäe VIII liivakarjääri mäeeraldise korrastamistingimuste esitamine

1.OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõuaseaduse § 81 ning tuginedes AS TREV-2 Grupp 14.11.2022 esitatud taotlusele, otsustan:

1.1. anda AS-le TREV-2 Grupp (registrikood 10047362) kuuluva Tammemäe VIII liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KL-512362 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseaduses sätestatule.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada veekoguks ja kõre elupaigaks.

1.1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased. Karjääri külgede nõlvus tuleb korrastamisel valida selline, et oleks välditud varingud, lihked ja erosioon. Nõlvad ei tohi olla järsumad kui nõlva moodustava materjali looduslik varisemisnurk.

1.1.2.2. Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda.

1.1.2.3. Veepealne liivane rannaala peab olema ca 150 x 100 m suurune, millele lisandub madalaveeline suplusala väikelastele ja sujuv vette minek nõlvusega 1:8. Põhimõtteline skeem on esitatud otsuse lisas 1. Erinevate alade (veepealne liivane rannaala, lasteala, sujuv vetteminek) täpsem paigutus ja rannaala kuju peab olema praktikas loomulikum ja sobituma loodusesse. Põhimõtteline skeem on esitatud lisas 2.

1.1.2.4. Tagamaks ohutut ja sujuvat vetteminekut ning puhkamise võimalust, tuleb mäeeraldise läänekülge kujundada nii veepealses kui ka veealuses osas (sügavuseni 2,5 m) nõlvusega 1:5 ja sügavamas osas nõlvusega 1:4.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.1.3.1. Selgitada välja tasandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaa, sh nõlvade, kasvukihiga ja/või mullaga katmise vajadus. Kasvukihi ja/või mullaga katmise vajaduse korral fikseerida mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku kasvukihi ja/või mulla kogus ja lisada kasvukihi ja/või mulla kvaliteedi nõuded.

1.1.4. Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.4.1. Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.

1.1.5. Veekogu rajamise nõuded:

1.1.5.1. Korrastamise käigus rajatava veekogu sügavus kujundada valdavalt üle 2 m.

1.1.5.2. Korrastamise käigus rajatava veekogu põhi kujundada lauge ja ühtlane.

1.1.5.3. Korrastamise käigus rajatava veekogu ümbrus tuleb tasandada, et see ei oleks inimestele ega loomadele ohtlik.

1.1.5.4. Veekogu nõlvad/kaldad tuleb kujundada nii, et oleks välistatud varingud, lihked ja erosioon.

1.1.5.5. Veekogu nõlvad ei tohi olla järsemad kui looduslik varisemisnurk.

1.1.5.6. Kaldaperv peab olema vähemalt 2 m lai ja kuni 1 m kõrgemal veetaseme oodatavast maksimaalsest seisust.

1.1.6. Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.6.1. Korrastamisprojekti anda bioloogilise korrastamise lahendus.

1.1.7. Lisatingimused:

1.1.7.1. Vastavalt keskkonnaloale kantud kaevandatud maa kasutamise otstarbele tuleb kaevandatud alale luua kõre elupaigaks sobivad tingimused. Kõre eelistab sigida madalaveelistes laugete kallaste ja vähese taimestikuga ajutistes veekogudes, mis on päikesele avatud. Maismaaelupaigaks vajab kõre liivaseid, kiviklibuseid, hõreda või madalmurusetaimestikuga (kuni 5 cm) avatud alasid. Kõre kudemisveekogud peavad olema vähese taimestikuga. Oluline on taastada või rajada kõre elupaikadesse mitu erineva sügavusega kudemisveekogu, sest kui kudemiseks sobivaid veekogusid leidub vähe, on suur oht, et sigimine ebaõnnestub veekogude liiga varajase kuivamise tõttu. Korrastamistööd kõre elupaigaks olevas karjääris võib alustada sügisel, alates septembrist, kui kõigi kahepaiksete vastsed on moonde läbinud. Tööd võib teha kuni järgmise aasta varakevadeni (märtsini), enne uue sigimisperioodi algust. Tööd kõre elupaikades tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga.

1.1.7.2. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Saku Vallavalitsusega.

2. ASJAOLUD

AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362, aadress Teemeistri tn 2, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 07.11.2022 kirjaga Keskkonnaametile taotluse Tammemäe VIII liivakarjääri mäeeraldise korrastamistingimuste saamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi KOTKAS, 07.11.2022 dokumendina nr DM-122073-1).

AS-le TREV-2 Grupp kuulub maavara kaevandamise keskkonnaluba (edaspidi keskkonnaluba) nr KL-512362 (kehtivusaajaga kuni 03.11.2029), mille alusel kaevandatakse Tallinna-Saku liivamaardla (registrikaardi nr 109) Tammemäe VIII liivakarjääri mäeeraldisel ehitus- ja täiteliiva.

Tammemäe VIII liivakarjääri mäeeraldis asub Harju maakonnas Saku vallas Tammemäe külas riigi omandisse kuuluval kinnistul Viimsi metskond 16 (katastritunnus 71801:001:0130), mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Tammemäe VIII liivakarjääri mäeeraldise pindala on 5,88 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 11,45 ha. Keskkonnaloale kantud kaevandatud maa kasutamise otstarbeks on veekogu, kõre elupaik.

30.08.2023 korraldusega nr DM-124748-15 vähendati keskkonnaloal nr KL-512362 kaevandatavat maavara mahtu selliselt, et ehitusliiva varu kogus mäeeraldisel on 174 tuh m³ ja täiteliiva varu kogus 167 tuh m³. Kaevandamise mahtu vähendati, kuna külgneva maapinna stabiilsuse säilitamiseks on vaja jätta nõlva hoidetervikud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Täiendavad kaalutlused

Maapõuaseaduse (edaspidi MaaPS) § 80 lõike 1 ja § 81 alusel peab maavara kaevandamise keskkonnaloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi korrastamisprojekt) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab keskkonnaloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt.

Korraldusega esitab Keskkonnaamet keskkonnaloa omajale korrastamistingimused, lähtudes keskkonnamõju hindamise soovitudest (juhul, kui see on hinnatud), keskkonnaloale kantud korrastamise suunast, maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse arvamustest. Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lõikes 9 sätestatud nõuetest.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel 21.11.2022 kirjaga nr DM-122073-2 kohaliku omavalitsusüksuse (Saku Vallavalitsus) ja maaomaniku (volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus) arvamust Tammemäe VIII liivakarjääri korrastamistingimuste väljastamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt 20.12.2022.

Kuna mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult riigikaitseliste ehitiste Männiku harjutusväli ja osaliselt Männiku lasketiir piiranguvöönditega, edastab Keskkonnaamet Tammemäe VIII liivakarjääri korrastamistingimuste andmise eelnõu arvamuse küsimiseks ja vajadusel täiendamiseks Kaitseministeeriumile.

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus märkis 20.12.2022 kirjas nr 1-17/22/5163-1 (KOTKAS 21.12.2022 kiri nr DM-122073-3), et 01.09.2022 jõustus maapõuaseaduse muudatus, mille § 81 lõike 5 järgi küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust juhul, kui kaevandatud maa asub riigikaitselike ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ei esita korrastamistingimuste eelnõule ettepanekuid ega vastuväiteid.

Saku Vallavalitsus palus 20.12.2022 kirjaga nr 6-4/104-38 (KOTKAS 21.12.2022 kiri nr DM-122073-4) pikendada arvamuse andmise tähtaega kuni 27.02.2023. Keskkonnaamet nõustus tähtaja pikendamisega 23.12.2022 kirjaga nr DM-122073-5.

Saku Vallavalitsus vastas 20.02.2023 kirjaga nr 1-3/9 (KOTKAS 21.02.2023 kiri nr DM-122073-6) ning palus lisada järgmised korrastamistingimused:

1. Veepealne liivane rannaala peab olema ca 150 x 100 m suurune, millele lisandub madalaveeline suplusala väikelastele ja sujuv vette minek nõlvusega 1:8. Erinevate alade (veepealne liivane rannaala, lasteala, sujuv vetteminek) täpsem paigutus ja rannaala kuju peab olema praktikas loomulikum ja sobituma loodusesse.
2. Tagamaks ohutut ja sujuvat vetteminekut ning puhkamise võimalust, tuleb mäeeraldisel läänepoolsele kujundada nii veepealses kui ka veealuses osas (sügavuseni 2,5 m) nõlvusega 1:5 ja sügavamas osas nõlvusega 1:4.
3. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Saku Vallavalitsusega.

Keskkonnaamet kandis Saku Vallavalitsuse ettepanekud korrastamistingimustesse. Punkti 1 põhimõtteline skeem on esitatud lisas 2.

Riigimetsa Majandamise Keskus tähtaja jooksul ei vastanud.

AS TREV-2 Grupp esitas 10.05.2023 Keskkonnaametile taotluse (KOTKAS 10.05.2023 nr DM-124748-1) Tammemäe VIII keskkonnaluba nr KL-512362 muutmiseks. Sellest tulenevalt pikendas Keskkonnaamet korrastamistingimuste andmise menetlustähtaega 06.06.2023 kirjaga nr DM-122073-7 kuni 06.09.2023.

30.08.2023 korraldusega nr DM-124748-15 muudeti Tammemäe VIII liivakarjääri keskkonnaluba.

Keskkonnaamet pikendas korrastamistingimuste andmise menetlustähtaega 01.09.2023 kirjaga nr DM-122073-8 kuni 01.12.2023.

AS TREV-2 Grupp palus 03.10.2023 kirjas (KOTKAS 03.10.2023 kiri nr DM-122073-9) üle täpsustada, kas Tammemäe VIII liivakarjäärile on esitatud korrastamistingimused. AS TREV-2 Grupp juhtis tähelepanu asjaolule, et AS TREV-2 Grupp on korrastamistingimusi küsinud 07.11.2022 ja Keskkonnaamet on menetlust pikendanud kuni 06.09.2023.

Keskkonnaamet vastas 03.10.2023 kirjaga (KOTKAS 10.10.2023 kiri nr DM-122073-10), et 01.09.2023 kirja nr DM-122073-8 järgi on Keskkonnaamet korrastamistingimuste andmise tähtaega täiendavalt pikendanud kuni 01.12.2023, kuna Tammemäe VIII keskkonnaluba on muudetud ning eelnõud on vaja vastavalt täiendada.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel XX.XX.XXX kirjaga nr XX kohaliku omavalitsusüksuse (Saku Vallavalitsus), maaomaniku (volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus) ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust Tammemäe VIII liivakarjääri korrastamistingimuste väljastamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt XX.XX.XXXX.

Saku Vallavalitsus vastas XX.XX.XXXX kirjaga nr XX...

Riigimetsa Majandamise Keskus vastas XX.XX.XXXX kirjaga nr XX...

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus vastas XX.XX.XXXX kirjaga nr XX...

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lõike 2 punkti 2 ja § 27 lõike 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 2² sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus). Kavandatav tegevus (Tammemäe VIII liivakarjääri korrastamine) ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 loendisse ega ka määruse loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõigete 3 ja 4 ning määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine.

Tulenevalt eelnevast ei ole vajalik koostada keskkonnamõju hindamise eelhinnangut Tammemäe VIII liivakarjääri korrastamistingimuste andmisel.